Категорія справи № **519/459/16-ц: Цивільні справи; Розгляд клопотань про визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні; Клопотання про визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.**
Надіслано судом: **07.10.2016.** Зареєстровано: **10.10.2016.** Оприлюднено: **12.10.2016.**
Дата набрання законної сили: **04.10.2016**

Номер провадження: 22-ц/785/6659/16

Головуючий у першій інстанції Барановська З. І.

Доповідач Бабій А. П.

**АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**У Х В А Л А**

**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

04.10.2016 року м. Одеса

Колегія суддів судової палати у цивільних справах апеляційного суду Одеської області в складі:

головуючого судді Бабія А. П.

суддів Варикаші О. Д., Станкевича В. А.

при секретарі Желєзнові В. В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні матеріали справи за клопотанням представника Ostchem Holding Limited про визнання та надання дозволу на примусове виконання Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати від 31. 03. 2016 року по справі № ЕА 2016/046, за апеляційною скаргою Шемеліна Дмитра Анатолійовича, представника Ostchem Holding Limited, на ухвалу Южного міського суду Одеської області від 25. 07. 2016 р.,

**в с т а н о в и л а:**

Ухвалою Южного міського суду Одеської області від 25. 07. 2016 р. залишено без розгляду клопотання представника Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) про визнання та надання дозволу на примусове виконання Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати від 31. 03. 2016 року по справі № ЕА 2016/046.

В апеляційній скарзі Шемеліна Д. А., представника Ostchem Holding Limited, на підставі п. 4 ч. 1 ст. 311 ЦПК України ставиться питання про скасування ухвали суду і повернення справи для продовження розгляду по суті до Южного міського суду Одеської області з посиланням на порушення та неправильне застосування судом норм процесуального права.

Зокрема, вказується на те, що ст. III Нью-Йоркської Конвенції передбачається обов'язкове застосування українських процесуальних норм до процесу визнання та надання дозволу на виконання арбітражного рішення, а за ст. 35 ч. 2 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», п. 7 постанови Пленуму Верховного Суду України від 24. 12. 1999 р. № 12 законодавство допускає використання російської мови як офіційної, на наявність в матеріалах справи копії договору

між сторонами на російській мові і, що вона засвідчена представником заявника; що суд вправі був вимагати подання оригіналу документу на підставі ст. 64 ч. 2 ЦПК України, але залишив без розгляду заяву на підставі ст. 394 ч. 4 ЦПК України в судовому засіданні в той час як ст. 395 ч. 6 ЦПК України передбачено розгляд клопотання по суті.

В судовому засіданні Шемелін Д. А., представник Ostchem Holding Limited, підтримав доводи апеляційної скарги, а Васютинський О. С., представник Публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» вважає ухвалу суду правильною.

Розглянувши доводи скарги і перевіривши матеріали справи, судова колегія вважає, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню з таких підстав.

Залишаючи без розгляду клопотання представника Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) про визнання та надання дозволу на примусове виконання Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати від 31. 03. 2016 року по справі № ЕА 2016/046 суд першої інстанції виходив з положень ст. 394 ч. 4 ЦПК України і того, що при поданні цього клопотання до суду не дотримані вимоги законодавства, оскільки заявником не додано засвідчений відповідно до законодавства переклад арбітражної угоди українською мовою, наявність якого є обов'язковою, а також відсутня належним чином засвідчена копія письмової арбітражної угоди, за якою сторони зобов'язуються передавати до арбітражу спори, що виникають між ними у зв'язку з конкретним договірним правовідношенням.

Вказаний висновок суду є обґрунтованим і відповідає вимогам закону.

Судом встановлено, що 25. 01. 2013 р. між Ostchem Holding Limited та ПАТ «Одеський припортовий завод» було укладено договір на продаж природного газу.

23. 03. 2016 р. Ostchem Holding Limited на підставі умов вказаного договору звернувся до Арбітражного інституту торгової палати м. Стокгольма з клопотанням про призначення Надзвичайного арбітра та вимогою про забезпечення майбутнього арбітражного позову на суму більше 246 млн. доларів США, що було викликано приватизацією та реструктуризацією Одеського припортового заводу, що наближається, з зазначенням, що цей завод на 99,6 % державне підприємство, яке підлягає контролю та моніторингу Фонду Державного Майна і Кабінету Міністрів України, і знаходиться в процесі приватизації.

31. 03. 2016 р. Надзвичайний арбітр виніс рішення у по справі № ЕА 2016/046, наказуючи ПАТ «Одеський припортовий завод» протягом строку до 31. 08. 2016 р. утримуватися від відчуження та обтяження (заставою, забезпеченням, правом при тримання чи будь-яким іншим способом) будь-якого належного йому майна.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18. 05. 2016 р. № 386-р. «Про затвердження умов продажу державного пакета акцій публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» за конкурсом з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону» (зі змінами від 01. 06. 2016 р.) затверджено умови продажу державного пакета акцій публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» за конкурсом з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону; вказано Фонду державного майна України, зокрема, провести в установленому порядку конкурс з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону з продажу пакета акцій товариства з урахуванням затверджених цим розпорядженням умов продажу і припинити конкурс з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону з продажу пакета акцій товариства у разі, коли для участі у конкурсі подано заяви менш як двох учасників, а також у разі, коли не подано жодної заяви учасника, який є нерезидентом.

06. 06. 2016 р. до суду першої інстанції надійшло клопотання Ostchem Holding Limited про визнання та надання дозволу на примусове виконання на території України Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати по справі № ЕА 2016/046 від 31. 03. 2016 р. у справі за позовом Ostchem Holding Limited до ПАТ «Одеський припортовий завод».

Одним з додатків до цього клопотання є угода у вигляді ніким не завірених ксерокопій контракту № 20/СН-36-1 купівлі-продажу природного газу від 25. 01. 2013 р. та додаткової угоди до цього

контракту від 24. 05. 2013 р., укладених між Ostchem Holding Limited та ПАТ «Одеський припортовий завод», які викладені на російській мові.

За змістом п. п. 9.1, 9.2 вказаної ксерокопії контракту № 20/СН-36-1 купівлі-продажу природного газу від 25. 01. 2013 р. усі спори та розбіжності між сторонами договору будуть вирішуватися шляхом переговорів та консультацій, а у випадку неможливості досягнення згоди в процесі переговорів та консультацій протягом 30 днів з моменту виникнення будь-якого спору чи розбіжності, спори передаються на розгляд в Арбітражний інститут Торгової палати м. Стокгольма.

18. 07. 2016 р. Фонд державного майна визнав конкурс з продажу державного пакета акцій Одеського припортового заводу таким, що не відбувся через відсутність заявок на участь у ньому і до теперішнього часу питання щодо цього відчуження не вирішено.

Ухвалою Южного міського суду Одеської області від 25. 07. 2016 р. залишено без розгляду клопотання представника Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) про визнання та надання дозволу на примусове виконання Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати від 31. 03. 2016 року по справі № ЕА 2016/046 з вищевказаних підстав з роз'ясненням, що заявник не позбавлений можливості повторного звернення до суду з аналогічним клопотанням у разі усунення вищевказаних в ухвалі недоліків.

Апеляційний суд не вбачає підстав для скасування вказаної ухвали суду першої інстанції з таких підстав.

Відповідно до ст. 394 ЦПК України до клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду додаються документи, передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (ч. 2 статті); якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не визначено перелік документів, що мають додаватися до клопотання, або за відсутності такого договору, до клопотання додаються такі документи: 1) засвідчена в установленому порядку копія рішення іноземного суду, про примусове виконання якого подається клопотання; 2) офіційний документ про те, що рішення іноземного суду набрало законної сили (якщо це не зазначено в самому рішенні); 3) документ, який засвідчує, що сторона, стосовно якої постановлено рішення іноземного суду і яка не брала участі в судовому процесі, була належним чином повідомлена про час і місце розгляду справи; 4) документ, що визначає, в якій частині чи з якого часу рішення іноземного суду підлягає виконанню (якщо воно вже виконувалося раніше); 5) документ, що посвідчує повноваження представника (якщо клопотання подається представником); 6) засвідчений відповідно до законодавства переклад перелічених документів українською мовою або мовою, передбаченою міжнародними договорами України (ч. 3 статті); с уд, встановивши, що клопотання і документи, що додаються до нього, не оформлено відповідно до вимог, передбачених цією главою, або до клопотання не додано всі перелічені документи, залишає його без розгляду та повертає клопотання разом з документами, що додано до нього, особі, що його подала (ч. 4 статті).

Згідно з ч. 1 ст. IV Нью-Йоркської Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень 1958 року, учасницею якої є Україна, для отримання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, зацікавлена сторона до свого клопотання зобов'язана надати належно засвідчені оригінал арбітражного рішення або його копію; належно засвідчені оригінал чи копію письмової угоди, за якою сторони зобов'язались передавати в арбітраж усі або які-небудь спори.

Частиною 2 зазначеної статті Конвенції, передбачено що, якщо арбітражне рішення або зазначена угода викладені не офіційною мовою тієї держави, в якій запитуються визнання й виконання цього рішення, подається також переклад названих документів мовою даної держави. Переклад засвідчується офіційним чи присяжним перекладачем або дипломатичною чи консульською установою.

За роз'ясненнями п. 7 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» від 24. 12. 1999 р. № 12 згідно з Нью-йоркською Конвенцією до клопотання про визнання й виконання іноземних арбітражних рішень повинні бути додані належно засвідчені оригінал чи копія письмової

угоди, за якою сторони зобов'язались передавати в арбітраж усі або які-небудь спори, що виникали чи можуть виникнути між ними у зв'язку з певним договором або іншими правовідносинами, об'єкт яких може бути предметом арбітражного розгляду (термін "письмова угода" включає арбітражне застереження в договорі чи арбітражну угоду, що підписана сторонами або міститься в листах чи телеграмах, якими вони обмінялися). Якщо арбітражне рішення або зазначена угода викладені не офіційною мовою тієї держави, в якій запитуються визнання й виконання цього рішення, подається також переклад названих документів мовою даної держави. Переклад засвідчується офіційним чи присяжним перекладачем або дипломатичною чи консульською установою.

З матеріалів справи видно, що до клопотання Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) про визнання та надання дозволу на примусове виконання Надзвичайного рішення Арбітражного інституту Стокгольмської торгової палати від 31. 03. 2016 року не були додані засвідчені відповідно до законодавства переклад зазначеної угоди українською мовою, наявність якого є обов'язковою, а також відсутня належним чином засвідчена копія письмової угоди, за якою сторони зобов'язуються передавати до арбітражу спори, що виникають між ними у зв'язку з конкретним договірним правовідношенням, як і зазначено в ухвалі суду першої інстанції.

Оскільки до вказаного клопотання не було додано засвідчений відповідно до законодавства переклад угоди українською мовою, наявність якого є обов'язковою, а також відсутня належним чином засвідчена копія письмової угоди, за якою сторони зобов'язуються передавати до арбітражу спори, що виникають між ними у зв'язку з конкретним договірним правовідношенням, то з урахуванням наведених вище правових положень суд першої інстанції обґрунтовано та правильно відповідно до вимог ч. 4 ст. 394 ЦПК України залишив це клопотання без розгляду з роз'ясненням, що заявник не позбавлений можливості повторного звернення до суду з аналогічним клопотанням у разі усунення вказаних в ухвалі недоліків.

Посилання заявника на правомірність надання копії угоди між сторонами договору на російській мові спростовується вищевказаними правовими положеннями про необхідність надання суду копії вказаної угоди на офіційній (державній) мові України, засвідченої належним чином, а посилання на ст. 35 ч. 2 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», введеного в дію постановою Верховної Ради України від 24. 02. 1994 р., про можливість надання документів і на російській мові не приймається до уваги тому, що суперечить вищенаведеним правовим положенням, в тому числі положенням Нью-Йоркської Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, і ст. 10 Конституції України та ст. ст. 1, 6 Закону України «Про засади державної мовної політики» 2012 р., за якими державною мовою України є українська мова, яка обов'язково застосовується на всій території України при здійсненні повноважень органами законодавчої, виконавчої та судової влади, у міжнародних договорах.

Стосовно доводів скарги про можливість надання оригіналу договору на російській мові і правомірність у випадку засвідчення копії угоди з додатками на російській мові самим представником заявника, то апеляційний суд відмічає відсутність такої засвідченої копії в матеріалах справи, оскільки наявна у справі у т. 1 а. с. 108-116, т. 2 а. с. 1-7 копія угоди з додатком, викладені на російській мові, ніким не завірена, а копії угоди з додатками у т. 2 а. с. 66-74, викладені на російській мові, завірені представником заявника 29. 08. 2016 р., тобто після розгляду справи судом першої інстанції, а по суті цього питання з урахуванням вищевикладеного апеляційний суд вважає, що визначальним у такому випадку стосовно надання вказаного договору суду в оригіналі чи копії є наявність перекладу такого договору (контракту) на українську мову з засвідченням цього документа у встановленому законом порядку, який не був наданий суду першої інстанції.

Що стосується посилань в апеляційній скарзі на залишення вказаного клопотання судом першої інстанції без розгляду в судовому засіданні вже після направлення судом його копії Одеському припортовому заводу та отримання від нього заперечень на це клопотання, то апеляційний суд не вважає це підставою для скасування оскаржуваної ухвали суду з наступних підстав.

ЦПК України не передбачена можливість суду першої інстанції залишити без руху клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду у зв'язку з недоліками в його оформленні (порушення вимог до клопотання) на певний строк для усунення цих недоліків, а визначено лише безальтернативне залишення без розгляду такого клопотання, і тому розгляд питання

про недотримання вимог закону до такого клопотання та залишення його без розгляду на підставі ст. 394 ч. 4 ЦПК України шляхом постановлення відповідної ухвали суду в судовому засіданні не суперечить вимогам закону.

Посилання ж апелянта на положення ст. 395 ч. 6 ЦПК України, за якою розглянувши подані документи та вислухавши пояснення сторін, суд постановляє ухвалу про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду або про відмову у задоволенні клопотання з цього питання, у даному випадку не є підставою для скасування оскаржуваної ухвали суду, оскільки з її змісту видно, що суд першої інстанції не розглядав подані заявником документи з урахуванням позицій сторін по суті та не вирішував питання щодо вказаного клопотання по суті, а вирішував питання стосовно недотримання вимог закону до заявленого клопотання і фактично усував допущені порушення з боку суду, що в силу ст. 394 ч. 4 ЦПК України тягне за собою залишення цього клопотання без розгляду, як зазначалося вище.

За викладених обставин судова колегія приходить до висновку, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи, порушень норм процесуального права не допустив, а наведені в апеляційній скарзі доводи висновки суду не спростовують, у зв'язку з чим ухвала суду підлягає залишенню без змін.

Керуючись ст. ст. 307 ч. 2 п. 1, 313-315, 317, 319, 324 ЦПК України, колегія суддів,

**у х в а л и л а:**

Відхилити апеляційну скаргу Шемеліна Дмитра Анатолійовича, представника Ostchem Holding Limited, і залишити ухвалу Южного міського суду Одеської області від 25. 07. 2016 р. без змін.

Судове рішення апеляційного суду набирає законної сили з моменту його проголошення і може бути оскаржене протягом двадцяти днів з дня набрання ним законної сили шляхом подачі касаційної скарги безпосередньо до суду касаційної інстанції.

Судді апеляційного суду Одеської області А. П. Бабій

О. Д. Варикаша

В. А. Станкевич